

חשד: רשלנות בתחזוקת מערכות הכיבוי גרמה לשריפה במגדל שלום

מתזי המים בבניין לא פעלו בעת השריפה, ובשירותי הכבאות חושדים כי הסיבה היא תחזוקה לקויה

אילן ליאור

כתב "הארץ" בגוש דן

שירותי הכבאות חוקרים חשד לרשלנות בתחזוקת מערכות הכיבוי של מנהלי מגדל שלום בתל אביב: מתזי המים לא פעלו שלשום בעת השריפה במגדל, וייתכן שמדובר בתוצאה של תחזוקה לקויה. מקור רות בשירות הכבאות אמרו אתמול כי אילו המתזים היו פועלים, סביר שהאש לא היתה מתפשטת באותו הקצב ועבודות הכיבוי היו מסתיימות במהירות. מקורות בשירותי הכבאות מת-

חיה הורוביץ, דו"ח לשנת 2009, שבמסגרתו נבדקה פעילות שירותי הכבאות בעיר. המבקרת מצאה כי לא כל העסקים המצויים ברמת סיכון גבוהה נבדקו בתדירות הנדרשת. הדו"ח קובע כי אנשי הפיקוח עסקים ב"כיבוי שריפות", כגון מענה לכיבויים ותיקון טעויות והם אינם מקצים די זמן למהלכי ביקורת יוזמים. "זמן פיקוח יקר וגזול מהמפקחים בשל התעסקותם בפעולות משרדיות". עוד נכתב בדו"ח הביקורת, כי במדור לא קיימת תוכנית עבודה מסודרת. ליקויים נמצאו גם בממשק העבודה עם רישוי העסקים,

שעל פי ממצאי הביקורת, אינו עונה על דרישות העבודה. "הממשק מסורבל וגורם לבזבז זמן בשל אי התאמות", נכתב בדו"ח. אתמול עשו חוקרי שריפות מטעם שירותי הכבאות והמשטרה בדיקות יסודיות בקומה ה-30 במגדל שלום, שבה פרצה השריפה. הגורם לשריפה טרם התברר סופית, אך ההערכה היא כי מדובר בכשל במערכת החשמל, שהוביל לפריצת השריפה בשני מוקדים. נזק כבד נגרם לקומה ה-30, כתוצאה מהתפשטות שלהבות וקרניה חזקה. לקומות הצמודות לה נגרם נזק, בעיקר

מהעשן שאפף את המבנה ומהשימוש במים לכיבוי השריפה. מים ועשן גרמו נזק גם לכמה קומות אחרות במגדל. הקומות העליונות, שהוסבו לדירות מגורים, כמעט ולא ניזוקו. המגדל נותר אתמול סגור והוא לא צפוי להיפתח לעוברים ולמבקרים גם בסוף השבוע. הכבאים מאפשרים רק לנציגים של משרד דים שונים לאסוף ציוד ומסמכים חיוניים להמשך עבודתם. מפקד שירותי הכבאות בתל אביב, אורי שובל, אמר כי לא יאפשר את פתיחת המבנה לציבור, עד שלא ישוב למצבו קודם לשריפה. לפי שעה,

נועם דביר מראיין את בנו של יום המגדל | "שיחת היום" | עמוד 24

תצלום: ניר קירר
מגדל שלום, אתמול. רומחה: "בהרבה מבנים שנבנו לפני 1980 אין בכלל אלמנט של בטיחות אש"

האופי הישראלי מסתמך יותר מדי על "סמוך" ו"יהיה בסדר", במקום לוודא שהמערכות תקינות
רב טפסר שמעון רומח

ריעים כי יש תחזוקה לקויה של ציוד כיבוי במבנים רבים, שבעליהם מנסים לחסוך את הוצאות התחזוקה הגבוהות. לדברי המקורות, בהקשר זה אין הבדל בין מבנים חדשים לישנים, וחובתם של בעלי ומנהלי המבנים, ברגש על מבנים רבי קומות, לתחזק באופן שוטף את מערכות הכיבוי ובפרט את גלאי העשן, מתזי המים ומערכות שחרור העשן. כמו כן, נדרשת גם מערכת תקינה לגיבוי חשמלי בעת חירום. גלאי העשן פעלו עם פרוץ השריפה במגדל שלום, אך מערכות הכיבוי האוטומטיות כשלו ומערכות המים והחשמל קרסו.

בשירותי הכבאות אמרו כי האחריות לתחזוקת מערכות הכיבוי מוטלת על בעלי ומנהלי המבנים. בפועל, נראה כי יש פיקוח דל על התחזוקה. בחודש שעבר פרסמה מבקרת עיריית תל אביב, עו"ד

מערכות החשמל והמים במגדל שלום אינן פועלות. הנהלת הבניין מטפלת בתיקון הנזקים כדי לאפשר את פתיחתו מחדש. לדברי שובל, בעלי מבנים רבים אינם משתפים פעולה בשל העלויות הכספיות הגבוהות הכרוכות בכך. "זה אירוע מכונן", מרגיש שובל, "אנחנו צריכים לצאת מנקודת הנחה שבכלבו שלום נהרגו לנו אנשים. אני לא רוצה לנוח על זרי הדפנה ולהגיד יש לנו כבאים מצוינים ויש לי ציוד מעולה. אני רוצה לצאת מנקודת הנחה שזה היה אירוע עם הרוגים. אם זה היה קורה שעתים או שלוש לפני, אני מניח שהתסריט היה אחר לגמרי".

שובל אומר כי בעקבות האירוע, בכוננתו ליוזם ניתוח של כל הביניים שנבנו לפני שנות השמונים, לאתר את המבנים הבעייתיים ו"ל" עשות חריש עמוק", כהגדרתו. דיירי הבניינים האלה, לדבריו, צריכים לדעת מה רמת הבטיחות של הבניין שבו הם מתגוררים. שובל מרגיש כי גם במבנים החדשים ביותר, אם לא תהיה תחזוקה של המערכות והציוד מדי שנה, שריפות כמו זו שהיתה במגדל שלום עלולות להתרחש. נציב שירותי כבאות והצלה ראשי, רב טפסר שמעון רומח, אמר אתמול כי "יש בעיה לאומית שנובעת מחלק מהאופי שלנו. עם ישראל חי יותר מדי על 'סמוך' והכל יהיה בסדר". בשביל לתחזק אותן באופן שוטף. צריך לוודא שהמערכות תקינות. זה באחריות של כל אחד ואחד, בכל בניין מגורים, מפעל או מגדל. אם לא מתחזקים אז זו לפחות תחילתה של רשלנות".

לדברי רומח, "בהרבה מבנים שנבנו לפני 1980 אין בכלל אלמנט של בטיחות אש. חוק התכנון והבנייה לא דרש את זה כשהם נבנו. אין מרחקי מילוט, אין פתחים מתאימים ואין חרדי מדרגות מוגנים. אלו המבנים שהכי מדאיגים אותנו".